

ЯКІСНІ ЗМІНИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СЕКТОРІ БІЗНЕС-ІНКУБУВАННЯ

Андросенко В.Д.

Одеський національний політехнічний університет

Інкубація бізнесу є одним з інфраструктурних механізмів підтримки підприємництва, розрахованих на довгостроковий період. Бізнес-інкубатори допомагають створенню малих і середніх підприємств, як правило, інноваційного типу.

Сьогодні досить чітко можна виділити три покоління бізнес-інкубаторів з відповідними моделями, які співіснують паралельно, хоча кожне наступне покоління внесло деякі зміни у функціонування попередньої моделі інкубаторів. Ретроспектива світового розвитку бізнес-інкубаторів узагальнено виглядає у такий спосіб [1-3, 9-10]:

- *перше покоління* (до 1980р.): новим підприємствам пропонували робочі приміщення та інші послуги, наприклад управління офісом, бухгалтерські і подібні послуги, витрати ділилися на всі компанії інкубатора. В основі цього покоління БІ була покладена робота у бізнесі нерухомості;
- *друге покоління* (~ 1990р.): бізнес-інкубатори пропонували приміщення і послуги секретарів, та нові інкубаційні послуги (бізнес-консультації, полегшений доступ до капіталу, контактів). Це покоління БІ працювали як компанії з нерухомості в комбінації з додатковими послугами;

третє покоління (~ 2000р.): бізнес-інкубатори надають послуги попередніх поколінь, проте більш орієнтовані доповнювати цінність бізнесу через більш виражене фокусування і підтримку підприємства, їх підхід до клієнтів і ринку, необхідні контактні мережі, до інших послуг з високою додатковою вартістю. По суті БІ цього покоління самі діють як підприємства і розраховані на розвиток бізнесу компаній своїх клієнтів.

В умовах інтелектуалізації економіки і стрімкого розповсюдження інформаційно-комунікаційних мережевих технологій набуває *важливості три ознаки класифікації бізнес-інкубаторів*, які дозволяють дослідити процес формування бізнес-інкубаторів за участю ВНЗ та в подальшому розробити відповідні рекомендації. Це:

- *секторальна спеціалізація,*
- *технологія створення,*
- *відношення до зовнішніх організаційних структур;*

Виділені за першою ознакою технологічні інкубатори традиційно сприяють інноваційному розвитку економіки, оскільки акцентують увагу на технічно обґрунтовані ідеї з високим потенціалом зростання, комерціалізацію наукових винаходів. Одночасно загальні інкубатори, акцентуючи увагу на загальний економічний розвиток, сприяють покращенню підприємницького клімату та активізують підприємницькі процеси в цілому. На рівні ВНЗ дана ознака дозволяє врахувати його профільність та використання потенціалу.

Виділені за другою ознакою віртуальні бізнес-інкубатори (ВБІ) є наслідком розвитку мережевих інфокомунікаційних технологій, тому спираються на їх новітні можливості та мають широкий спектр послуг, хоча підприємство фізично й не знаходиться в його приміщеннях. *ВБІ призначені не для повного заміщення фізичних, а для: а) опанування тих сегментів підприємництва, які можна інкубувати без надання площ в оренду або там, де це не потрібне (підтримка ранніх стадій розвитку бізнес-ідей, віртуальних підприємств).* Крім того, фізичні бізнес-інкубатори можуть використовувати віртуальний інкубатор як структурний підрозділ або як інструмент управління для роботи з великою кількістю інноваторів, підприємців і регіонів.

Виділені за третьою ознакою вбудовані бізнес-інкубатори, створені на базі ВНЗ, є

необхідним та перспективним механізмом цілеспрямованій підтримки підприємницької діяльності у відповідній галузі в умовах інтелектуалізації економіки, що одночасно інтегрує освітній на науковий процеси профільних ВНЗ, підвищує їх інтелектуальний потенціал.

Відтак, бізнес-інкубатор – це ланка спеціалізованої інфраструктури, створена з метою інституційної, організаційної і інформаційної підтримки певного типу малих підприємств, що починають підприємницьку діяльність, шляхом надання ним різних видів послуг для зниження первинних ризиків становлення їх діяльності [12]. Тому його можна віднести до організаційно-економічних форм підтримки підприємницької діяльності. Організаційна – так як у бізнес-інкубаторі можна виділити тип організації внутрішньої влади та структури [4-6], а економічна – оскільки бізнес-інкубатори утворюються на базі економічних відносин між господарюючими суб'єктами [7-8, 11], які можна висвітлити в трьох аспектах: які суб'єкти вступають у ці відносини; причини, з яких відносини складаються; основний зміст відносин. Проте, на жаль, визнати її організаційно-правовою формою не можна, оскільки для цього не має юридичною бази.

Література

1. Філіппов В.Ю. Формування віртуального бізнес-інкубатору: завдання, умови та механізми : монографія / В.Ю. Філіппов. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2013. – 181 с.
2. Філіппов В.Ю. Порівняльний аналіз розвитку бізнес-інкубаторів в Україні та в світі / В.Ю. Філіппов // Економічний аналіз : збірник наукових праць кафедри економічного аналізу і статистики. – Тернопіль : ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка», 2011. – №8. Ч.1 – С.209-212.
3. Гапоненко Н.В. Трансформація моделі бізнес-інкубаторів на пути к экономике знаний / Н.В. Гапоненко // Информационное общество. – вып. 2-3. – 2006. – с. 124–128.
4. Колдовский В.В. Виртуальные бизнес-инкубаторы как инструмент развития малых инновационных фирм и повышения инвестиционной привлекательности регионов / В.В. Колдовский, В.С. Домбровский // Вісник Української академії банківської справи. – 2007. – №1(22). – С. 108-114.
5. Воронина Л. Виртуальный бизнес-инкубатор как форма стратегического развития инновационной деятельности региона / Л. Воронина, Н. Иванова, С. Ратнер // Экономические стратегии. – 2008. – №7. – С.128-132.
6. Мартеллер В.С. Бизнес инкубирование, как механизм реализации предпринимательский проектов / В.С. Мартеллер // Аналитический сборник – М.: АМиР, ИПИ, 2000. – 48с.
7. Бизнес-инкубаторы в национальной инновационной системе / [под. ред. Гапоненко Н.В.]. – М. : Современная экономка и право, 2006 г. – 240с.
8. Комплексный метод организации бизнес-инкубаторов при формировании инновационных кластеров : [Електронний ресурс] / [А.Г. Шестов, А.И. Мохов, Л.А. Мохова, В.И.Истомин, В.Э. Вербин] // Науковедение. – Москва : ИГУПИТ, 2013. – №4. – С. 1-10. – Режим доступу: <http://naukovedenie.ru/PDF/91evn413.pdf>.
9. Уорнер М. Виртуальные организации. Новые формы ведения бизнеса в XXI веке / М. Уорнер, М. Витцель. Москва : Доброе дело, 2005. – 35 с.
10. Бондарев Д. Интернет-инкубаторы. История. Модели. Советы Начинающим : [Електронний ресурс] / Д. Бондарев. – Режим доступу : <http://www.iworld.ru>.
11. Шукин Г.В. Организация деятельности бизнес-инкубаторов и перспективы их развития в условиях реформирования экономики: дис. канд. экон. наук : спец. 08.00.05 / Г.В. Шукин. – Воронеж, 1999. – 218 с.
12. Немченко А.Б. Бізнес-інкубатори в сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури / А.Б Немченко, Т.Б. Немченко // Наукові праці КНТУ. Економічні науки – 2010. – №17. – С. 36–42.